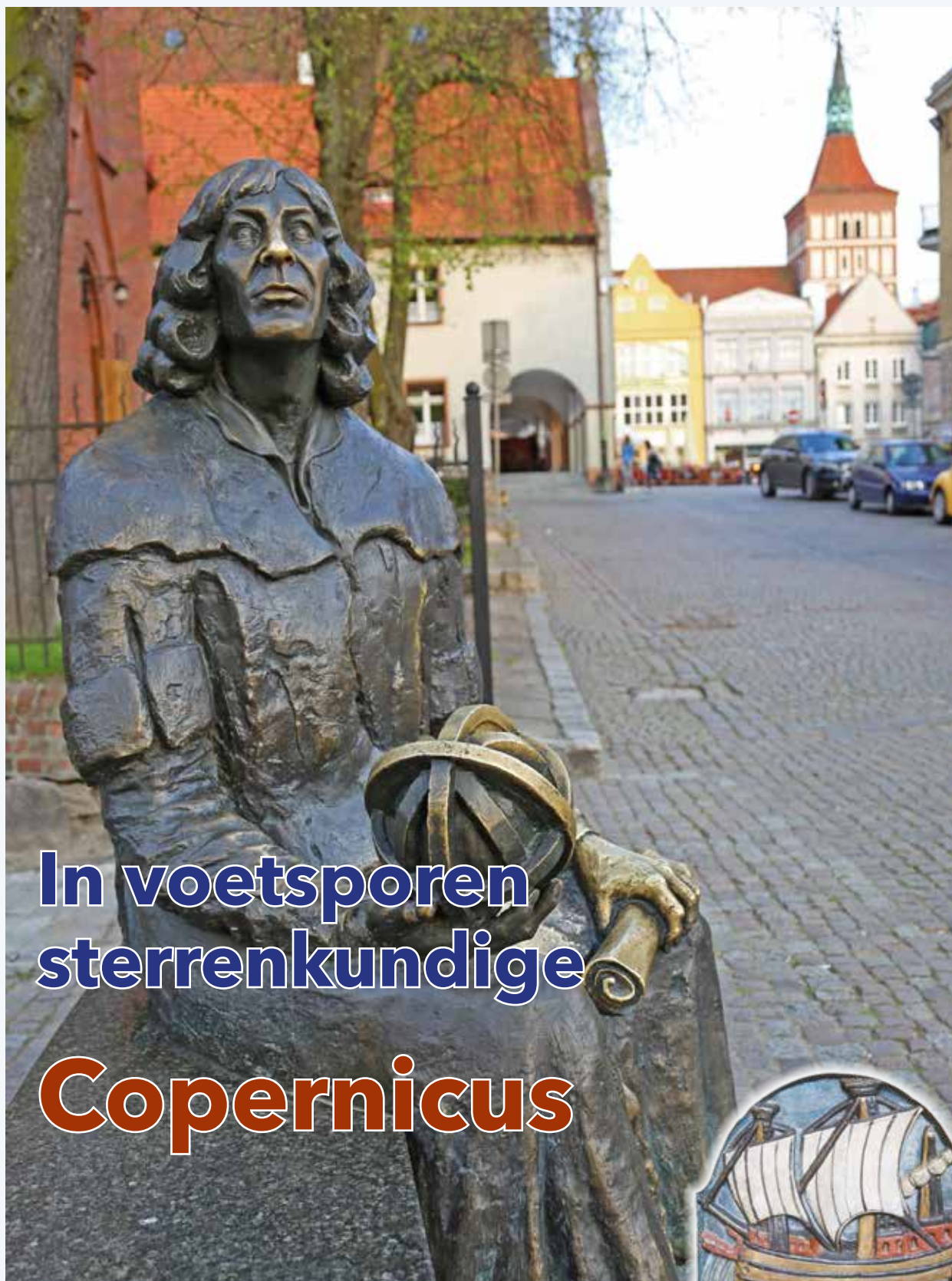

HalloHanze

6e jaargang nummer 9

Juni 2023

Bolsward
Deventer
Doesburg
Elburg
Groningen
Harderwijk
Hasselt
Hatterm
Kampen
Maasbommel
Oldenzaal
Ommen
Rijssen
Roermond
Stavoren
Tiel
Venlo
Zaltbommel
Zutphen
Zwolle

In voetsporen
sterrenkundige
Copernicus

Bruisend Hanzejaar 2023

Negen Hanzesteden vieren even zovele maanden bruisend Hanzejaar 2023. In de oude steden langs IJssel, Zwartewater en IJsselmeer vinden van april tot eind december honderden activiteiten plaats. Doel is om duurzaam brede welvaart te stimuleren. Goed voor bewoners, bezoekers en mensen uit de regio.

Alle negen steden pakken uit met een Escape Event, Kleur de Hanze en het evenement 24 uur Hanze. Daarnaast mobiliseert iedere stad de eigen bevolking om zich van de beste kant te laten zien. Soms vertrouwd met een boekenmarkt (Deventer) of Euifeest (Hasselt). Dan weer verrassend Binnenste Buiten (Doesburg), met Cellofestival (Zutphen) en het chocoladefeest in Hattem. Zwolle is in juni Unlimited, Harderwijk strooit met Podiumspektakel. Het complete programma is te vinden onder visithanzesteden.nl.

De initiatiefnemers van het Hanzejaar grijpen 2023 aan om een tussensprint te trekken na de lauwe jaren van corona. De culturele eruptie moet werken als vliegwiel voor de ambities op de langere termijn. De

organisatoren rekenen op een groei van de bestedingen en toename van de investeringen. Gerekend wordt op een toename van het bezoek uit met name Duitsland en België.

Zwolle en Münster ijveren voor een rechtstreekse spoorverbinding tussen beide Hanzesteden. Nederland stelt alvast 35 miljoen euro beschikbaar voor de opwaardering van de lijn. Europa en Duitsland moeten nog over de brug komen met een financiële bijdrage.

“De banden met Münster zijn aangehaald”, zegt burgemeester Peter Sniijders van Zwolle. “Mijn collega Markus Lewe in Münster wil meer gaan doen met de Hanze. Tot dusverre schonk de stad niet zo veel aandacht aan zijn hanzeverleden. We voeren samen met Enschede een lobby voor een betere verbinding tussen Münster en Zwolle.”

De Europese Unie heeft het traject opgenomen in de lijst van belangrijke Europese transportcorridors. Daardoor kunnen de initiatiefnemers een beroep doen op bijdragen uit Brussel. Burgemeesters Sniijders verwacht dat binnen tien jaar de spoorverbinding aanmerkelijk zal zijn verbeterd. De treinen rijden dan sneller en schoner.

Wie vandaag de dag van Zwolle naar Münster wil treinen komt op het traject via Enschede 23 haltes tegen. Duur van de rit: 2.12 uur. Tien minuten sneller is de verbinding via Hengelo en Rheine (8 haltes), vergelijkbaar met een autorit.

In Enschede ontstaat ophoud doordat het station vanuit beide richtingen ingericht is als eindstation met een stevige stootbuffer. Aan Duitse zijde rijden (nog) dieseltreinen. In Nederland werd het veertig kilometer lange baanvak Zwolle - Wierden in 2017 geëlektrificeerd.

Opwaardering van spoor tussen Zwolle en Münster

De spoorlijn in Enschede naar Duitsland.

Colofon

HalloHanze richt zich op actieve Nederlandse Hanzegangers uit bestuur, cultuur, bedrijfsleven en onderwijs.

De uitgave verschijnt sinds 2019 twee keer per jaar.

HalloHanze is mede mogelijk dankzij de Nederlandse Hanzesteden.

Redactie:

Natasja Leoné en Theo Leoné

Vormgeving en DTP:

Hans Brand

Reacties en bijdragen aan HalloHanze zijn van harte welkom. Stuur ze op naar: HalloHanze@theoleone.nl

De Lebuïnuskerk torent hoog boven het IJsselfront uit.

Handelstreffen in kerk Lebuïnus

De Lebuïnuskerk te Deventer biedt 8 september een thuis aan de Hanze Trade Summit. Handelslui uit alle windstreken treffen elkaar. Op het programma staan verkennende gesprekken en gerichte bedrijfsbezoeken. Alles in de wetenschap dat niet uitsluitend prijs en kwaliteit het succes bepalen. Steeds meer afnemers stellen aanvullende eisen op het gebied van milieu en duurzaamheid. Organisator Harry Webers verwacht dat alle deelnemers inspiratie opdoen van de partners en sprekers die in Deventer aanwezig zijn.

De organisatie van de Hanze Trade Summit is in handen van het te Deventer gevestigde MKB Trade Office. De jonge stichting richt zich op het verbinden en verbreden van contacten met verschillende steden, met name Hanzesteden. Speciale aandacht bestaat voor een bijdrage aan de naoorlogse wederopbouw van de Oekraïense internationaal gerichte economie. De stichting stimuleert vrouwen bij internationaal ondernemerschap.

Tot de sponsors van het hanzetreffen in de Lebuïnuskerk behoren de gemeente Deventer, beddenfabrikant Auping en Senzora, producent van reinigingsmiddelen.

Torun scharnier van oude handelswegen

De binnenstad staat sinds 1987 op de lijst van werelderfgoederen.

Geopolitiek en zaken doen

Congrescentrum Jordanki is vrijdag 23 juni gevuld met deelnemers aan een economisch forum. Onderwerpen staan op de agenda zoals zaken doen in Torun en de geopolitieke veiligheid in het licht van de oorlog in de Oekraïne. Ook wordt aandacht besteed aan de digitale economie en duurzaamheid in een snel veranderende wereld.

Torun koestert zijn verleden als Hanzestad.

Gastheer van de Internationale Hanzedag 2023 - of moeten we zeggen gastvrouw - is de Poolse stad Torun. De plaats is gelegen op het knooppunt van rivier Wisla (Weichsel) en oude landwegen. Sinds 1987 staat de binnenstad op de werelderfgoedlijst van de Unesco. Torun verkreeg in 1233 stadsrecht en ontwikkelde zich snel tot een belangrijk handelsscharnier. Uit het zuiden kwam via Krakau zilver, koper en leesteen. Op de markt van Torun werd taxushout verhandeld voor de productie van bogen in Engeland. Uit Vlaanderen kwamen weefgoederen, zout en specerijen. Al vroeg was Torun een voorname Hanzestad. Van de 48 Hanzedagen tussen 1356 en 1403 werden veertig stuks door de stad bezocht. Vanwege de belangrijke lakenhandel vroeg Lübeck instemming aan de raad van Torun om het kontor van Brugge te verplaatsen naar Aardenburg in Zeeland. De Vlamingen hadden wat de Hanzeaten betreft te veel noten op hun zang en weken (tijdelijk) uit naar de stad die nu in het Nederlandse Zeeuws-

Vlaanderen ligt. Torun haakte in 1997 aan bij de Nieuwe Hanze. Op de Hanzedag in de 170 kilometer noordelijker gelegen stad Gdansk werden dat jaar peperkoeken uit Torun gegeten. Een jaar later volgde de officiële toetreding tot de Nieuwe Hanze in Visby (Zweden). Het huidige Torun is een stad met 200.000 inwoners. Vier bruggen voeren over de rivier Wisla. De eerste, in 1500 gebouwde, brug was van hout en gold als een van de langste in Europa. In 1877 ging de brug in vlammen op en werd niet herbouwd. In de stad heeft een van de grootste suikerproducenten van Polen zijn hoofdkantoor, Krajowa Spółka Cukrowa. Andere belangrijke firma's zijn Sharp (maker van lcd-tv's) en Baus AT, leverancier van ambulances.

Revolutionair sterrenkundige Copernicus

Wijsneus Nicolaas Copernicus is de held van Torun, de stad die bij zijn geboorte op 19 februari 1473 nog Thorn heette. Copernicus' boek over de omwentelingen van de hemellichamen leidde tot een wetenschappelijke revolutie. Draaide alles wat aan de hemel blonk dan niet om de aarde? De katholieke kerk maakte zich aanvankelijk niet druk over de theorie van de wiskundige. Dat veranderde na weerstand van theologen, waaronder hervormer Maarten Luther. Toen Galileo Galilei (1564 - 1642) de argumenten van Copernicus verder onderbouwde was voor Rome de maat vol. Zijn boeken kwamen op de Index. Het verbod om Copernicus te lezen werd pas in 1758 door paus Benedictus de veertiende opgeheven. Aan de ulica Kopernika nummer 17 kan in Torun het huis van Copernicus worden bezocht. Het museum geeft een beeld van een koopmanshuis uit de Hanzetijd. Is de geleerde echt geboren op nummer 17? Welnee. Zijn in koper handelende vader woonde in ieder geval aan de markt, nummer 36.

Hollandse rivier op Poolse muur

Wees niet verbaast op een muur in Torun Nederlandse dichtregels aan te treffen. *Denkend aan Holland zie ik breede rivieren traag door oneindig laagland gaan* Juist, regels van Hendrik Marsman (1899 - 1940). Vijf strofen Nederlands met de Poolse vertaling daarnaast. Torun is partnerstad van Leiden. Beide wisselen in openbare ruimtes gedichten uit. Torun onderhoudt banden met twaalf partnersteden, waaronder Hanzesteden als Göttingen en Kaunas.

Vogelschieten Hanzeschutters

Fort VI is op 24 juni het toneel van de schutterij. De winnaar mag zich Hanzekoningsschutter noemen. En ontvangt een herinneringsjerp plus bierpul om een toast uit te brengen op alle deelnemers. De schutters uit de Hanzesteden treden tegen elkaar in het strijdperk volgens de regels van het vogelschieten. Gemikt wordt op een houten haan die bovenop een hoge mast geplaatst is. Wie de haan naar beneden schiet wint.

Münster en Osnabrück brengen in 1648 Vrede

Trotse intocht van de Nederlandse gezant Adriaen Pauw. Alleen soevereine staten laten zich zien in een koets getrokken door zes paarden.

Door Theo Leoné:

Heel Europa had ruzie. Huurlegers bestookten de steden, soldaten plunderden het boerenland, iedereen snakte naar rust. Het grootste gevecht in wat de Dertigjarige Oorlog (1618 - 1648) zou gaan heten, was in 1631 de Slag van Breitenfeld

bij Leipzig. Daar gingen 70.000 Zweden, Saksen, keizerlijken en strijders van de katholieke liga elkaar te lijf. Doden: een stuk of 13.000. Grenzen van goed en kwaad waren in de woelige zeventiende eeuw nauwelijks te trekken. Partijen wisselden nog wel eens van

partner en dan stond je ineens aan de verkeerde kant. Vorsten balden hun legers tegen de overmacht van de keizerlijke Habsburgers, gebruikten het belastinggeld liever voor hun eigen doelen. Wie een ander geloof had werd verketterd - of juist ook niet. Zo hielp katholiek Frankrijk protestants Zweden en Nederland om

vooral toch maar Spanje klein te krijgen. De strijd om onafhankelijkheid in de Lage Landen aan de Noordzee ging de geschiedenis in als de Tachtigjarige Oorlog. De Hanzesteden Münster en Osnabrück speelden een sleutelrol bij de beëindiging van het oorlogsgeweld. Hoe alle 194 vechtende landen en landjes om de tafel te brengen?

Het stadhuis van de Vrede van Osnabrück.

De oplossing was briljant. De vredestichters kozen niet voor één maar voor twee tafels. Eentje in Münster, de ander in de zestig kilometer verderop gelegen stad Osnabrück. In de noordelijkste van de twee kwamen de protestantse vechtersbazen bijeen, in de zuidelijkste vooral de katholieke partijen. De vertegenwoordigers van de Republiek der Verenigde Nederlanden sloegen hun tenten op in het katholieke Münster. Nou ja tenten. De delegatie onder leiding van Adriaen Pauw verbleef in het bewaard gebleven chique huis der handelaren van het kramersgilde. De weg tussen Münster en Osnabrück kreeg gedurende de onderhandelingen een speciale status. Gezanten konden tolvrij

en ongehinderd op en neer reizen. Aan de ingewikkelde vredesbesprekingen namen 109 afgevaardigden deel. Sommigen van hen behartigden de belangen van meerdere partijen. De terugkoppeling van de voorgenomen besluiten had veel voeten in de aarde en vergde vrachten tijd. Van Stockholm en Wenen tot Parijs, Madrid en Amsterdam deed ieder zijn zegje. En dat in een tijd dat iedere twintig kilometer een dag reizen betekende. Snelle koeriers konden als alles mee zat de zestig kilometer halen. In 1648 komt na drie jaar van moeizaam onderhandelen - in twee trappen - de Vrede van Westfalen tot stand. De in mei gesloten Vrede van Münster betekent de start van de jonge onafhankelijke Republiek der

De Vredeszaal in Münster.

Het Kramershaus.

Herinnering Hanseitag 2006.

Zeven Verenigde Nederlanden. In oktober van het zelfde jaar komt de Vrede van Osnabrück tot stand en is de Westfaalse Vrede compleet. De kaarten in Europa worden opnieuw getekend. Tussen de beide vredeszalen vormde zich op 24 februari 2023 een menselijke keten van 20.000 personen. Motto: Peace Now! De mensen kwamen op de been precies een jaar na de inval van Rusland in de Oekraïne.

Rasbestuurder Peter Snijders (Dalen, 1966) is besmet met het hanzevirus. In zijn jonge jaren droomde hij chauffeur te worden op een machtige truck. Sinds 2019 bestuurt hij als burgemeester Zwolle, de stad waar de Hanze in 1980 een tweede leven begon. Vanwege corona stonden de hanzeactiviteiten twee jaar op een laag pitje. In 2023 gaan alle remmen los en laat de Nieuwe Hanze zich zien als nooit tevoren. "Collega's hoorde je heel enthousiast praten over de Internationale Hanzedagen. Inmiddels ben ik ook gegrepen door het virus. Had ik eigenlijk niet gedacht. In coronatijd lag de focus op andere dingen. Brilon en Riga gingen aan mij voorbij. Vorig jaar was in Neuss weer een echte Hanzedag. Waar ik ook nog eens direct in het presidium werd verkozen. Iedereen bleek te weten dat in Zwolle de Nieuwe Hanze werd opgericht. Dat geeft verplichtingen." Snijders noemt het verhaal van de Hanze hoogst aanstekelijk en bovendien erg bij hem passend. De Hanze kijkt naar buiten en zoekt samenwerking. Is bovendien doordrongen van handelsgeest. Zit dus niet bij de pakken neer. Als lid van het presidium bezocht Snijders in februari voor de eerste keer Lübeck, de ongekroonde hoofdstad

Burgemeester Snijders besmet met Hanzevirus

Snijders: "De grote uitdaging is hoe het prachtige verhaal uit het verleden te verbinden aan de huidige tijd."
Foto gemeente Zwolle

van de Hanze. "Wat een geweldige stad. Met een erg mooi Hanzemuseum. Op weg naar Oost-Duitsland ben ik dikwijls langs Lübeck gereden maar had de stad nog nooit bezocht. Wat op de agenda stond? Het programma van de Hanzedag in Torun bijvoorbeeld. Ik ben daar diep van onder de indruk. Een onderwerp was natuurlijk ook de situatie in Rusland. Ongewijzigd blijven de steden uit dat land niet welkom op de Hanzedagen." Vanuit het presidium worden - met behoud van de lichte organisatie - aanzetten gegeven tot verdere professionalisering. Met Stephanie Bischof is voor de eerste keer een Hanzemanager aangesteld. Ze zet zich in

om de zichtbaarheid van de Hanze te vergroten en zorgt met haar tweekoppige bureau voor continuïteit. Vanuit Lübeck worden de banden aangehaald met de Europese Unie. Het oog is gevallen op de Culturele Routes waarmee de Europese Raad inspeelt op de groeiende belangstelling voor cultuur en historie. "De verbinding met Europa geeft de Hanze nieuwe middelen en kansen." Burgemeester Snijders signaleert in brede kring een enorme betrokkenheid bij de Hanze. "De grote uitdaging is hoe het prachtige verhaal uit het verleden te verbinden met de huidige tijd. We hebben de Jeugdhanze en die is erg actief. Daarnaast de Kunsthanze.

Daarin speelt Hattem een belangrijke rol. Het thema duurzaamheid, circulariteit. Het fundament blijft cultuur en toerisme." Voor Zwolle is Hanzejaar 2023 een belangrijke halte op weg naar 2030. Over zeven jaar keert de Internationale Hanzedag - een halve eeuw na de heroprichting - terug naar Zwolle. Plannen worden uitgeroepen om Zwolle in 2033 uit te roepen tot Culturele Hoofdstad van Europa. De waakzame gemeenteraad wil alvorens tot een nominatie te komen eerst nader onderzoek. Eerst maar eens het bruisende Hanzejaar 2023 tot een succes maken.

Spoorzone nieuwe kern van Hartstad Zwolle

Zwolle investeert de komende jaren stevig in de ontwikkeling van de Spoorzone, als nieuw te ontwikkelen centrumgebied. Er zullen drie- tot vierduizend woningen komen. In de Spoorzone worden onderwijs, cultuur en ondernemerschap op vernieuwende wijze bijeen gebracht. Denk aan de creatieve vakschool Cibap, museum De Fundatie en de hogeschool voor kunsten ArtEZ. Kijk niet vreemd op als straks ook Universiteit Twente van de partij is. Rond de oude loodsen van Stork en Nederlandse Spoorwegen moet een broedplaats ontstaan van nieuw talent. Burgemeester Peter Snijders: "Hartstad Zwolle is iets voor de langere termijn. We hebben het begrip niet grootscheeps gepresenteerd. De naam heeft te maken met wie zijn we, wie we willen zijn. Samen maken we de stad. We zoeken verbinding om verder te komen. In

Zwolle is de vrijgevigheid groot. De stad staat bekend om zijn vele vrijwilligers." Met de Spoorzone krijgt Zwolle twee centra. "Een hart heeft twee kamers. Dat past in het beeld van Zwolle. Naast het mooie historische hanzecentrum krijgt de stad een kern voor de ontwikkeling van innovatie." Zwolle concentreert zijn activiteiten in Hanzejaar 2023 op drie locaties. Gekozen is voor Harculo (de plek waar de IJsselcentrale stond), het Academiehuis (in de Grote Kerk) en het Hanze Art Station in de Spoorzone.

Zwolle is na Utrecht het grootste spoorwegknooppunt van Nederland met dagelijks 42.000 reizigers.

Heilige Stede

De Heilige Stede is halteplaats op weg naar Santiago de Compostella. Op de achtergrond de katholieke Stephanuskerk.

op Eiland Hasselt

Hasselt houdt de herinnering levend aan de bedevaarten naar zijn Heilige Stede. In de Middeleeuwen was de stad aan de monding van het Zwartewater voor godsvruchtigen een populaire bestemming. Op de plek waar de Stephanuskerk (Eiland 22) staat viel één keer per jaar de Hasselter Aflaat te verdienen, op de tweede zondag na Pinksteren. Dat scheelde zo maar veertig dagen wachten voor de hemelpoort. Tijdens de reformatie werd de rijke kapel - eigenaar van 16

landerijen en 18 huizen in Hasselt - ontmanteld en kwam een verbod op de bedevaart. De traditie echter hield stand. Katholieken knielden stilletjes of sloegen op de plek van de Heilige Stede een kruisteken. Seizoenswerkers uit Duitsland, vooral de Hannekemaaiers, zetten hun gewoonte voort om in Hasselt een veilige overtocht naar Holland af te smeken. De oude waterkering aan de Stenendijk laat zien hoe krachtig Hasselt zich moest verdedigen tegen het woedende water van de Zuiderzee.

In de negentiende eeuw slaagde pastoor Van Groeningen om de grond waarop de oude kapel gestaan had terug te kopen. Een nieuwe fase van grote bedevaarten brak aan. In 1933 verrees de huidige kerk, voorzien van een pastorie, processietuin en buitenaltaar. Hasselt is een halteplaats op de bedevaarten vanuit Friesland naar Santiago de Compostella.

Handel in vis, steen en ossen

Ruim zeventig rijksmonumenten verraden de rijke historie van Hasselt als handelsstad. Als bijstad van Deventer komt de plaats in 1367 voor de eerste keer voor op de lijsten van de Hanze. Hasselter schippers voeren naar Bergen in Noorwegen om stokvis te kopen. Uit Sleswijk-Holstein kwamen de ossen, die na een periode van vetmesten, over de Zuiderzee naar Holland gingen. Twente leverde veel hout.

Hasselt was eeuwenlang een belangrijke schakel in het vervoer van Bentheimer zandsteen. Het materiaal vanuit de groeves van de graaf nam in Schüttof de boot en arriveerde via Vecht en Zwartewater Hasselt. De zandsteen werd overgeladen in grotere schepen voor het verdere transport. In 1648 sloten Amsterdamse kooplieden een contract met de graaf van Bentheim voor de levering van jaarlijks 80.000 kuub steen. Het Paleis op de Dam is gebouwd van Bentheimer zandsteen.

De ophaalbrug van 1828.

Strijd om brug over Zwartewater

Eindelijk een brug: 1828. Zwolle protesteerde. Zonder succes dit keer. Hanzesteden werken graag samen maar zijn ook elkaars concurrenten. Zo slaagden Deventer en Kampen tot 1819 te voorkomen dat Zwolle een open verbinding kreeg met de IJssel. De ophaalbrug die Hasselt in 1828 voltooidde was een gewaagde investering. Oei, van de begrote 42.000 gulden moest de stad zelf een derde ophoesten. Vanwege de opkomst van de raderstoomboten kwam bovenop dat bedrag nog eens 15.000 gulden. Een lange neus naar Zwolle? Nou nee. Hasselt hoopte op een herleving van zijn belangrijke rol in de landroute van de steden langs de Zuiderzee en de IJssel naar Friesland. De bijna twee eeuwen geleden aangelegde rijksstraatweg echter omzeilt Hasselt. Kiest verder landinwaarts voor de route Zwolle - Meppel - Steenwijk. De ophaalbrug van 1828 was niet de eerste verbinding in Hasselt over het Zwartewater. In 1522 al kreeg de stad toestemming van de bisschop van Utrecht (de landsheer) om een brug te bouwen. De bisschop was kwaad dat Zwolle de kant van Gelre koos en gaf de stad een tik over de vingers. Toen Zwolle twee jaar later terugkeerde in het kamp van de bisschop eiste de stad dat de brug in Hasselt werd afgebroken. Knarsetandend voltrok zich de sloop. Tot 1828 moest Hasselt zich weer tevreden stellen met een pont over het Zwartewater.

De in 1828 afgebroken Veerpoort is weer tot leven gebracht. Op de achtergrond de oude Stephanuskerk.

Jeugdhanze loopt zich warm in Oldenzaal

Hoog de oude Plechelmus in, met beide benen op de grond in gesprek met burgemeester Patrick Welman. Ronduit grappig was de spoedcursus Twents, een vrolijke variant van de Hanzetaal. Daar waj bliej van. Met de organisatie van de Oldenzaalse Jeugdhanzedag haalde de Jeugdraad van de oudste stad in Twente zich heel wat op de hals. In de zes maanden tussen de presentatie van de plannen op 6 oktober 2022 en de uitvoering op donderdag 13 april zaten zes maanden van stevig aanpakken. Volgens projectleider Pepijn Velthuis zijn al de gestelde doelen bereikt. Bovendien ook nog eens royaal binnen de begroting van 2500 euro. "Erg mooi om te zien dat tijdens het slotdiner iedereen door elkaar zat. Jongeren uit Nederland en Duitsland die voor 13 april elkaar niet of nauwelijks kenden." De Jeugdhanzedag startte met een ontvangst op het stadhuis. Gevolgd door een bezoek aan de nabij gelegen Plechelmusbasiliek. De oudste delen van de kerk stammen uit de twaalfde eeuw. In de zestig meter hoge toren beieren op hoogtijdagen 48 klokken. De oudste, een exemplaar van 2400 kilogram, is in 1493 gegoten door Gerard Wou. Deze beroemde klokkengieter kwam ter wereld in Nijmegen en stierf in Kampen - beide Hanzesteden. Na een lunch in de Stadstuin, verzorgd door Broodje Sprakeloos, volgde een cursus Twents en een toer door het

Jonge Hanzeaten uit alle windrichtingen.

Met burgemeester Patrick Welman om tafel in het stadhuis van Oldenzaal.

Twents Carmel College. Het afsluitend diner vond plaats bij Ter Stege. Een van de doelstellingen was om nauw samen te werken met lokale bedrijven en instanties. Prima gelukt, concludeert Pepijn Velthuis. Zoals de projectleider ook de samenwerking in de voorbereidende werkgroep uiterst geslaagd noemt. De Jeugdhanzedag kreeg via diverse (multi-) media veel aandacht. Zo stond Pepijn TwenteFM te woord en verschenen artikelen in de lokale pers. Pepijn en zijn groep had zich voorgenomen de positie van de Jeugdraad Oldenzaal in en buiten zijn stad te versterken. Ook lag de wens op tafel om Oldenzaal een toentje hoger mee te laten spelen in de YouthHansa

International en de Nederlandse Jeugdhanze. Het treffen op 13 april bleek een prima opstap naar de Internationale Hanzedag die in juni plaats vindt in de Poolse stad Torun. Geen enkel punt van kritiek? Achteraf was geen handige zet om de jongeren op een doordeweekse dag bijeen te brengen. Daardoor was de groep Duitse belangstellenden minder groot dan mogelijk. Toch waren jongeren van de partij uit steden als Emmerich, Vreden en Lübeck. Via de link twentefm.nl en het kopje iets gemist is het op 13 april gegeven interview met Pepijn Velthuis te beluisteren.

Hoog boven in de klokkentoren van de Plechelmusbasiliek.

Nooit in Maasbommel geweest? Pak de fiets en rij een Hanzerondje. Als start van de 74 kilometer lange tocht is Nijmegen gekozen. Zie je gelijk de oudste stad van ons land.

Gekoppeld aan de 450 kilometer lange Hanzeroute van Neuss naar Harderwijk zijn zestien Hanzerondjes uitgezet. De lengte varieert van 30 tot bijna 75 kilometer. Google Hanzerondje en de fietstochten rollen je tegemoet.

Maasbommel kreeg vanwege zijn strategische ligging in 1312 stadsrechten en sloot zich snel aan bij de Hanze. Onder Reinald de derde werden aan deze oude Maasmeander munten geslagen. Op zoek naar een eendenkooi? Maasbommel

heeft twee van die vangvijvers. Jachthavens? Zelfs drie - waaronder Marina Hanzeland. De visserij is eeuwenlang in Snoekenstad Maasbommel een belangrijke bron van inkomsten geweest.

De gracht bij boerderij 't Hof aan de Raadhuisdijk verraadt de plek waar kasteel Bommel gestaan heeft. In 1674 staken de Fransen de vesting in brand. Frans Willem baron van Randwijck bouwde eind negentiende eeuw op de grondresten een boerderij. Hanzerondje Maasbommel neemt de fietser mee over dijken en smalle paden naar neogotische kerken, stoomgemaal De Tuut en enkele molens. Wacht, even stoppen. Daar doemt kasteel Hernen op.

Hanzerondje Maasbommel toert rondom Snoekenstad

De primeur in Kalkar.

Lochem pakt uit op silowand.

Aanstekelijk muurschilderen brengen saaie gevels tot leven

HANSEATENWEG

Wie fietsend dan wel te voet de Hanzesteden tussen Hamburg en Stettin wil verkennen, volgt als beste de Hanseatenweg. Noord-Duitse natuurvrienden hebben twee brochures over de oude handelsweg uitgebracht. Deel 1 beschrijft de 260 kilometer tussen Hamburg en Rostock. Deel 2 wijst de weg van Rostock naar de Poolse stad Stettin. De Hanseatenweg wordt door de samenstellers gezien als een brug tot het begrip onder de volkeren. Voor nadere informatie: www.naturfreunde-sh.de

In de Hanzesteden verschijnt de een na de andere fraaie muurschildering. Na Kalkar, Harderwijk en Emmerich pakten succesvol Maasbommel en Deventer de kwast op. Het enthousiasme werkt aanstekelijk. Is Lochem ook een Hanzestad?

Op een reusachtige silowand loopt een boer bij zijn koeien. Lochem is geen lid van de Nieuwe Hanze maar dat kan een kwestie van tijd zijn. Het oude hertogdom Gelre telde maar liefst achttien Hanzesteden. Allereerst de hoofdsteden Nijmegen, Arnhem, Roermond en Zutphen. Vervolgens in een lange reeks ook: Tiel, Zaltbommel, Wageningen, Harderwijk, Elburg, Hattem, Doesburg, Doetinchem, Goch, Erkelenz, Straelen en jawel, het vestingstadje Lochem.

Iedere Hanzedag opnieuw melden zich weer oude steden die graag bij de door Zwolle geïnitieerde groeiende club van de Nieuwe Hanze willen horen.

Voi programma Jeugdhanze

Op de Hanzedag in Torun laten 18 jongeren uit Nederland hun gezicht zien. Onder hen Mika Pater uit Deventer en Martine Soepenbergh (Zwolle), beiden lid van het bestuur van de Internationale Jeugdhanze.

Op hemelsbreed 834 kilometer van Zwolle storten de jongeren zich 22 juni op een vol vierdaags programma in Torun. De Poolse stad ligt net zo ver van huis als Dublin, Oslo of Milaan. Te wachten staan dagen met bezoeken aan

scholen, bedrijven en wetenschappelijke instellingen. Ook wordt in de sporen van Copernicus een spel gespeeld met geocoaching, mindfulness en praktijkoefeningen behoedzaamheid.

Aisha Hathim, Kampen (16)

Geweldig om nieuwe plaatsen te ontdekken, te leren over nieuwe culturen. Ik zit in vwo 3 op het Ichthus College Kampen. Mijn passies zijn reizen, lezen, en hockey. Daarnaast tennis ik ook graag. Ik ben positief, ambitieus en behulpzaam en heb vooral zin in Torun, Polen.

Elisa Mulder, Elburg (16)

Ben bezig met mijn vijfde jaar van het VWO op het Nuborgh College Lambert Franckens in Elburg. Wandel erg graag buiten in de natuur. Een andere grote hobby van me is muziek maken. Ik ben ook wel echt een mensenmens. Houd er heel erg van om iets te doen met vrienden. Dit is m'n tweede jaar dat ik mee ga en ik ben heel erg benieuwd hoe het gaat zijn.

Elise Corporaal, Elburg (16)

Heerlijk om te sporten. Wielrennen bijvoorbeeld of hardlopen. Ook geniet ik van samen met familie of vrienden een leuke film of serie te kijken. Ik doe dit jaar voor de tweede keer mee aan de Hanze namens de gemeente Elburg. Vorig jaar heb ik de Hanzedagen in Neuss ervaren als erg interessant en gezellig. Ik kijk dus ook erg uit naar Torun.

Emmelien Smelt, Zwartsluis (15)

Vrijwel elk weekend ben ik te vinden in het zwembad om een wedstrijd te zwemmen. Trainen doe ik zo'n vier of vijf uur in de week. Voor mijn werk loop ik folders. Graag doe ik ook leuke dingen met vriendinnen. Voor de Hanzedagen kom ik uit voor Hasselt. Ik zit op het Agnieten College Zwartsluis en doe daar 3vwo.

Fleur Timmer, Hierden (17)

Hoi! Dit jaar heb ik vwo-examen gedaan op het Christelijk College Nassau-Veluwe (CCNV) in Harderwijk. Op school was ik de afgelopen jaren lid van de Unesco-leerlingenwerkgroep, die acties voor goede doelen organiseert en onderwijs over belangrijke, actuele en vooral milieu-gerelateerde onderwerpen geeft. In mijn vrije tijd speel ik onder andere in een volleybalteam en spreek ik graag met vriendinnen af. Ik werk in een verzorgingstehuis en in het weekend werk ik in een bloemenzaak. Na de zomervakantie begin ik met de studie geneeskunde in Leiden, waar ik super benieuwd naar ben en vooral erg veel zin in heb. Ik kijk uit naar de Hanzedagen in Torun! Het lijkt me erg gaaf en interessant om mensen van allerlei verschillende Hanzesteden te ontmoeten en/of weer te zien.

Jorijn Jager, Zwolle (21)

Voor de vierde keer neem ik deel aan de Jeugdhanze. Ontzettend leuk om weer de vrienden te ontmoeten van de afgelopen keren en om nieuwe deelnemers te leren kennen. Ik werk als timmerman. In mijn vrije tijd spreek ik graag af met vrienden en ben ik veel op de weg te vinden in mijn auto als hobby.

Martine Soepenbergh, Zwolle (23)

In 2015 ben ik in aanraking gekomen met de Hanze. Namens mijn middelbare school mocht ik mee naar de hanzedagen in Viljandi, Estland. Enthousiast ben ik betrokken gebleven bij de Hanze en ook dit jaar mag ik weer mee naar Torun namens Zwolle. Sinds afgelopen hanzedagen zit ik ook in "the Commission" van de Youthhansa en kijk er erg naar uit om iedereen te laten zien waar we het afgelopen jaar allemaal mee bezig zijn geweest.

Max Wegdam, Oldenzaal (16)

Erg genoten heb ik van de Hanzedagen in Neuss. Hoop dat in Torun opnieuw te doen. Ik zit in 4vwo en ben de secretaris van de jeugdraad Oldenzaal.

Pepijn Velthuis, Oldenzaal (18)

Mij maak je blij met eten, gezelligheid en goede gesprekken. Met muziek en stedentrips. Ook houden politiek en geschiedenis mij bezig. Ik werk bij het ziekenhuis in Enschede. Vanaf september ga ik beginnen aan de lerarenopleiding geschiedenis op het Windesheim.

Marlinde Otten, Oldenzaal (16)

Veel vrije tijd steek ik in scouting. Geef leiding en heb zelf nog groep. Ook werk ik ook graag aan de projecten die we met de Jeugdraad in Oldenzaal opzetten. Ik vertegenwoordig Oldenzaal en met name Twente.

Mika Pater, Deventer (20)

Hallo allemaal. Sinds mijn studie Bestuurskunde woon ik in het prachtige Deventer en mag ik de mooiste Hanzestad ook vertegenwoordigen. In Neuss vorig jaar ben ik samen met Martine gekozen tot commissieleden voor de Jeugdhanze. Verder vind ik het leuk om te sporten en feestjes te organiseren.

Patryk Gorlikowski, Hasselt (16)

Ik ben Patryk, kom uit Polen. Het lijkt mij leuk om kennis met jongeren uit andere landen te maken. Ik ben nog nooit in Torun geweest, daarom lijkt het mij nog leuker te zijn om daar naartoe te kunnen komen. Ik wil graag de geschiedenis van de stad ontdekken. Het is een goeie kans om m'n moederland te bezoeken. Ik ben in Polen voor laatste keer drie jaar en zes maanden geleden geweest. Ik heb veel gehoord over Torun. Vooral dat het een erg mooie stad is. En dat de mensen zijn echt lief, aardig en vriendelijk.

Myrthe Vinke, Hasselt (17)

Lezen doe ik, voornamelijk Engelse boeken. Andere hobby: volleybal. Ik ga voor de tweede keer mee naar de Hanzedagen namens Hasselt.

Silke Zeeuwen, Deventer (20)

Hoi allemaal. Het is de tweede keer dat ik mee mag met de Hanzedagen. Ik heb er onwijs veel zin in. Vorig jaar ben ik mee geweest naar Neuss en was meteen verliefd op het concept van de Hanze. En alles wat er bij komt kijken. Tot in Torun!

Simone Dekker, Harderwijk (17)

Volgend jaar studeer ik Diergeneeskunde aan de Universiteit van Utrecht. Nu nog volg ik 6VWO. Dit is de tweede keer dat ik samen met Fleur voor Harderwijk naar de internationale Hanzedagen ga. Ik heb in Neuss veel plezier gehad met de andere jongeren. Vind het daarom erg leuk om elkaar terug te zien in Torun.

INTERNATIONALE HANZEDAG

De Internationale Hanzedag nieuwe stijl vindt plaats sinds 1980. De aftrap gaf Zwolle. In 2030 is de hoofdstad van Overijssel opnieuw aan de beurt, vervolgens Harderwijk. Op Torun (2023) volgt andermaal Polen met de boeiende havenstad Gdansk. Over tien jaar is de Russische stad Pskov aan de beurt. Vanwege de oorlog in de Oekraïne zijn door het Presidium van de Hanze de contacten met Rusland momenteel bevroren. Het schema voor de komende jaren:

- 2023 Torun (Polen)**
- 2024 Gdansk (Polen)**
- 2025 Visby (Zweden)**
- 2026 Stargard Szczecinski (Polen)**
- 2027 Braunschweig (Duitsland)**
- 2028 Stralsund (Duitsland)**
- 2029 Wismar (Duitsland)**
- 2030 Zwolle (Nederland)**
- 2031 Harderwijk (Nederland)**
- 2032 Elblag (Polen)**
- 2033 Pskov (Rusland)**
- 2034 Kaliningrad (Rusland)**
- 2035 Edingburgh (Schotland)**

**Vlieg
niet uit de bocht**